

Doktorské studium v oboru adiktologie

Citace | GABRHELÍK, R. Doktorské studium v oboru adiktologie. *Adiktol. prevent. léčeb. praxi*. 2022; 5(3), 143–144.

V tomto čísle i v předchozích číslech časopisu jsme v rubrice *Zprávy* postupně představovali střípky z inovovaného doktorského studijního programu (DSP) oboru *Adiktologie: specializace ve zdravotnictví*. V těchto zprávách průběžně seznamujeme s novým pojetím výuky, ve které kombinujeme online výuku s osobními setkáními studentů a učitelů, dále představujeme sedm plnohodnotných předmětů, jejichž obsah reaguje na nové trendy ve vědě a výzkumu, nebo příspěvky našich zahraničních kolegů, se kterými vystoupili živě nebo online. To nejsou ale jediné změny k lepšímu za deset let existence našeho DSP.

Než se podíváme na některé z inovací, které postupně uvádíme do studijní reality, řekněme si, proč věnujeme DSP obzvláštní péči a pozornost. Ponechme stranou to, že postgraduální studenti během čtyř (a někdy i více) let studia postupně získávají klíčové znalosti, dovednosti a kompetence, které jsou nezbytné pro samostatnou a tvůrčí vědeckou práci. Stejně tak nechme stranou i požadavky tuzemských i zahraničních grantových agentur, dle kterých nemohou být řešiteli vědecko-výzkumných projektů ti, kteří nemají ukončené postgraduální studium. Zajímavá je však perspektiva oboru adiktologie, ve které jsou držitelé titulu Ph.D. také držitelé klíčů, kterými postupně odemykáme pomyslné dveře k průběžné emancipaci a rozvoji oboru. V čem tato emancipace a rozvoj spočívají? Tak například, není možné poskytovat a dále rozvíjet akademické pregraduální vzdělávání bez odpovídajícího počtu doktorů (Ph.D.), docentů a profesorů. Bez plnění kvót nelze akreditovat studijní obory. Bez akreditace není možno vyučovat ani studenty bakalářského, klinicky orientovaného stupně vzdělání. Další příklad: bez nejvyššího vědeckého titulu, kterým Ph.D. je, nelze dosáhnout na nejvyšší akademické stupně, jako jsou docent a profesor. A právě počet docentů a profesorů poukazuje na vitalitu a směřování oboru, tyto lidé oboru propůjčují kredit, a v neposlední řadě, nejvyšší akademické tituly mohou pomoci v případě prosazování některých názorů a postupů na domácí i zahraniční scéně.

A nyní již ke slibovaným inovacím DSP *Adiktologie: specializace ve zdravotnictví*. Inovace jsme pečlivě plánovali a popsalí v akreditačním spisu DSP. Akreditaci pro studijní program jsme získali rovnou na deset let dopředu.

Náš DSP má něco, co mnoho postgraduálních programů v jiných oborech zatím postrádá. Způsobem pojetí výuky se přibližujeme anglo-americkému modelu. Máme předměty a učíme. Zatímco toto pojetí je pro pregraduální studium samozřejmost, v doktorském vzdělávání jde o neobvyklý formát. Pro studenty máme připraveny jednosemestrální předměty (každý v rozsahu přibližně 40 vyučovacích hodin).

Skladba devíti předmětů je následující: Introductory Training to Addiction Science Studies; Advancing Scientific Skills 1 – Publishing Addiction Science; Research Design and Methods; Addiction Theories; Advancing Scientific Skills 2 – Writing and Submitting Successful Grant Proposal; Advancing Scientific Skills 3 – Presentation Skills; Practical Approach to Data Analysis 1; Practical Approach to Data Analysis 2; Research Career and Conduct. Studenti také musí úspěšně složit zkoušku z anglického jazyka.

A proč jsou názvy předmětů v angličtině? Vyučujeme přednostně v anglickém jazyce. Se studenty se snažíme čím dál více komunikovat v anglickém jazyce i mimo vlastní výuku, během poloformálních setkání, a i běžnou korespondenci rádi převádíme do angličtiny.

Reflektovali jsme postupně se měnící trendy ve vzdělávání a proměnili také způsoby výuky. V předmětech využíváme možnosti elektronického vzdělávání (e-learning), ve kterém je obsah předmětu představen díky sofistikované a vyvážené kombinaci elektronických prezentací, nahraných živých vystoupení, četby, kvízů, praktických aktivit a samostudia. E-learning je pak prokládán setkáními s učiteli jednotlivých předmětů. Všechny předměty jsou orientovány prakticky a výstupem by vždy mělo být něco, co může student dále využívat. Např. výstupem předmětu *Advancing Scientific Skills 1 – Publishing Addiction Science* je odborný článek. Oproti tomu výstupem předmětu *Advancing Scientific Skills 2 – Writing and Submitting Successful Grant Proposal* je příprava žádosti o finanční podporu pro vlastní výzkumný záměr. Nebo v předmětu *Practical Approach to Data Analysis 2* student pracuje se svým datovým souborem, a to pod vedením zkušené odbornice na statistiku.

Inovace byly zaměřeny také na způsob prezentace DSP navenek. I přes technická omezení, která jsou dána systémem, který 1. LF UK nabízí, se nám podařilo vtisknout internetovým stránkám DSP nový obsah. Můžete posoudit sami, když na stránky zavítáte: <https://www.adiktologie.cz/en/postgradual>. Jen si dejte pozor, abyste byli v anglické verzi stránek, protože jsme se české verzi záměrně nevěnovali.

Inovací, kterými bychom se mohli pochlubit, je ještě celá řada. Zbývající prostor chci jako jeden z autorů těchto změn věnovat poděkování kolegyním a kolegům z Kliniky adiktologie i mimo ni, včetně kolegů zahraničních, bez kterých by toto nebylo možné. Pustit se do jmenovitého výčtu je vždy ošemetné (Co když na někoho zapomenou?). Jsou ale jména, která zde uvést musím. Děkuji (bez titulů) Kateřině Lukavské, Miroslavu Bartákoví, Adamu Kulhánkoví, Karlu Riegelovi, Michaele Malinové, Jaroslavu Vac-

kovi, Kamilu Kalinovi, Viktoru Mravčíkovi. Zvláštní díky patří: Michalovi Miovskému a Tereze Jobbakové.

V Praze dne 30. září 2022

Roman Gabrhelík

zástupce přednosta pro vědeckou činnost Kliniky adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze

e-mail | roman.gabrhelik@lf1.cuni.cz

Text je součástí projektu „Modernizace doktorského studijního programu oboru adiktologie v oblastech výzkumu prevence a léčby závislostního chování“, reg. číslo CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_018/0002489, který byl podpořen z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY